

Innst. S. nr. 19

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

St.prp. nr. 87 (2007–2008)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om styrking av Arbeids- og velferdsetaten i 2008

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det foreslås å styrke Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning med 60 mill. kroner i 2008. Bakgrunnen er at den krevende omstillingen som Arbeids- og velferdsetaten er inne i går ut over den løpende tjenesteproduksjonen.

Etableringen av NAV-kontorer og forvaltningsenheter har så langt vært i henhold til plan.

Bakgrunn

Arbeids- og velferdsetaten er midt inne i en omfattende og krevende omstilling som følge av NAV-reformen, pensjonsreformen og overføring av ansvaret for helserefusjoner fra Arbeids- og velferdsetaten til Helsedirektoratet. Samtidig er det satt i gang et omfattende arbeid med å utvikle, endre og tilrettelegge virkemidler gjennom oppfølgingen av St.meld. nr. 9 (2006–2007) Arbeid, velferd og inkludering og ved oppfølging av sykefraværsutvalgets innstilling.

Gjennomføringen innebærer at mange ansatte må bytte arbeidssted, arbeide med nye oppgaver og tilegne seg ny kompetanse. Etableringen av NAV-kontor har også vist seg mer krevende enn regnet med. Samlet sett har dette medført at Arbeids- og velferdsetaten ikke har opprettholdt forventet tjenesteproduksjon i 2008.

Det er i proposisjonen nærmere redegjort for:

- NAV-reformen
- Pensjonsreformen
- Helserefusjonsreformen
- Innholdsreformene.

Resultatutviklingen i Arbeids- og velferdsetaten

Høsten 2007 var det klart at Arbeids- og velferdsetaten de to neste årene ville stå overfor en utfordrende og krevende gjennomføringsperiode, jf. budsjettproposisjonen for 2008.

Fra våren 2007 har det vært registrert økende saksbehandlingstid for flere ytelser. Antall restanser har økt med i overkant av 70 000 til om lag 193 000 saker i august 2008. I løpet av 1. halvår 2008 har Arbeids- og velferdsetaten hatt vansker med å innfri de interne normtidskravene for flere stønadsområder, blant annet for uføreytelser, barnebidrag, legemiddelsaker og utenlandssaker. Saker over ytre grense, dvs. saker som har passert etatens eget krav til maksimal saksbehandlingstid, har hatt tilsvarende utvikling med en økning fra 7 800 i august 2007 til 18 800 saker ett år senere.

Arbeids- og velferdsdirektoratet rapporterer at det er gjennomført en rekke tiltak med sikte på å bedre restansesituasjonen. Selv om tiltakene har hatt god effekt, er restansesituasjonen imidlertid fortsatt krevende.

Lang saksbehandlingstid i kombinasjon med manglende tilgjengelighet per telefon har bidratt til at flere brukere har møtt opp på NAV-kontorene. Mye ressurser har derfor gått til å besvare henvendelser, slik at det har blitt mindre ressurser tilgjengelig til individuell oppfølging.

Brukerundersøkelse fra våren 2008 viser at brukerne er noe mindre tilfreds med servicen fra Arbeids- og velferdsetaten enn tilfellet var for brukerne av tidligere Aetat og trygdeetaten.

Budsjettsituasjonen i Arbeids- og velferdsetaten

Ved gjennomføringen av NAV-reformen har det vært lagt til grunn at tjenestenivået skulle opprettholdes på det nivå som var før reformen trådte i kraft.

På grunn av lengre saksbehandlingstider og økte restanser sommeren 2008 samtykket Arbeids- og inkluderingsdepartementet i at direktoratet kunne benytte fullmakten i vedtak III nr. 1 i St.prp. nr. 1 (2007–2008), til å omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter, for å bygge ned restanser og redusere saksbehandlingstider i Arbeids- og velferdsetaten. I omtalen av fullmakten under kap. 605 post 1 i St.prp. nr. 1 (2007–2008) er omdisponeringen knyttet til gjennomføring av forsøk med stykkprisfinansiering for avklaring av yrkeshemmede. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at omdisponeringen ikke vil gå ut over tiltaksgjennomføringen i 2008.

Styrkingen av driftsbevilgningen har bidratt til å redusere saksbehandlingstiden for enkelte ytelser i noen fylker, men har ikke vært tilstrekkelig til å redusere saksbehandlingstiden og bygge ned restanser i større skala over bredden av ytelser. Med dagens bevilgning vil det neppe være mulig å styrke innsatsen innenfor ytelsesforvaltningen uten at det vil gå ut over etatens brukeroppfølging og gjennomføring av omstillingsaktivitetene. Det foreslås derfor en ytterligere styrking av kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter, med 60 mill. kroner i 2008. Bevilgningen skal nyttes til å redusere saksbehandlingstider og bygge ned antall restanser i etaten. Det er viktig for brukere og ansatte at omstillingsperioden ikke forlenges da omstillingen i seg selv er krevende. Formålet med de omstillinger som gjennomføres er å frigi tid og ressurser til individuell veiledning og oppfølging av brukere. Departementet ser det derfor ikke som et alternativ å redusere brukeroppfølgingen eller å utsette omorganiseringene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Anita Orlund, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund, fra Senterpartiet, Jon Øyvind Odland, og fra Venstre, André N. Skjelstad, har forståelse for at det med dagens bevilgning neppe vil være mulig å styrke innsatsen innenfor ytelsesforvaltningen uten at det vil gå ut over etatens bruker-

oppfølging og gjennomføring av omstillingsaktivitetene. Komiteen ser at den krevende omstillingen som Arbeids- og velferdsetaten er inne i går ut over den løpende tjenesteproduksjonen og at det derfor er nødvendig å styrke Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning med 60 mill. kroner i 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at det fra våren 2007 har vært registrert økende saksbehandlingstid for flere ytelser. Antall restanser har økt med i overkant av 70 000 saker til om lag 193 000 saker i august 2008.

Disse medlemmer har også merket seg at Arbeids- og velferdsetaten, i løpet av 1. halvår 2008, har hatt vansker med å innfri de interne normtidskravene for flere stønadsområder, blant annet for uføreytelser, barnebidrag, legemiddelsaker og utenlandsaker. Saker over ytre grense, det vil si saker som har passert etatens eget krav til maksimal saksbehandlingstid, har hatt tilsvarende utvikling med en økning fra 7 800 saker i august 2007 til 18 800 saker ett år senere.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 1 (2008–2009) Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2007, hvor Riksrevisjonen blant annet påpeker:

"Det mangler oppfølgingsplaner i 72 prosent av de kontrollerte sakene for tidsbegrenset uførestønad."

og videre:

"Flere kontorer har bevisst nedprioritert oppfølging av brukere som mottar tidsbegrenset uførestønad."

Disse medlemmer har videre merket seg at Riksrevisjonen har vurdert Arbeids- og velferdsetatens oppfølging av sykemeldte etter lovendringen og ivaretagelse av lovpålagte krav til oppfølging av mottakere av tidsbegrenset uførestønad.

Disse medlemmer registrerer at Riksrevisjonen har påpekt at etaten har store utfordringer med å innhente oppfølgingsplaner, dokumentasjon fra dialogmøte 1 og dialogmøte 2.

Disse medlemmer registrerer også at Riksrevisjonen påpeker at etaten verken purrer eller sanksjonerer mot arbeidsgivere som ikke utarbeider oppfølgingsplaner eller gjennomfører dialogmøter.

Disse medlemmer viser til at Arbeids- og velferdsetaten har hatt en økning på 784 årsverk fra 1. mars 2005 til 1. mars 2008.

Disse medlemmer har mottatt en rekke henvendelser fra brukerne om at de føler situasjonen har

blitt verre etter at man innførte NAV. Dette er en situasjon man over tid ikke kan være tilfreds med.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at det iverksettes nødvendige tiltak slik at man oppnår den effekt Stortinget forutsatte ved innføringen av NAV-reformen.

På denne bakgrunn støtter disse medlemmer Regjeringens forslag til bevilgning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at situasjonen ville vært langt verre dersom Fremskrittpartiets alternative budsjett for 2008 hadde blitt gjennomført. Dette inneholdt blant annet reduksjoner i driftsutgiftene på 431 mill. kroner. Flertallet understreker at det er viktig å få bygget ned restansene for så å få redusert saksbehandlingstid og at dette arbeidet allerede er igangsatt ved hjelp av omdisponering av 40 mill. kroner sommeren 2008. Ved tilføring av til sammen 100 mill. kroner vil NAV nå systematisk kunne bedre sin tjenesteproduksjon.

Flertallet forutsetter at Regjeringa følger opp de anførsler og merknader Stortinget vil komme med under behandling av Dokument nr. 1 (2008–2009)

Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2007.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at regjeringspartiene uttaler i denne innstilling, sitat:

"... at situasjonen ville vært langt verre dersom Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2008 hadde blitt gjennomført. Dette inneholdt blant annet reduksjon i driftsutgiftene på 431 mill. kroner."

Disse medlemmer vil understreke at påstanden om at Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2008 hadde ført til en langt verre situasjon er en u dokumentert og gal påstand.

Disse medlemmer vil videre påpeke at Fremskrittspartiet økte bevilgningene i sitt alternative budsjett for 2008, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, med 277 mill. kroner, ut over Regjeringens forslag til bevilgning, jf. Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008).

Disse medlemmer vil også påpeke at det er Regjeringens ansvar å følge opp de merknader Riksrevisjonen har påpekt, jf. Dokument nr. 1 (2008–2009) Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2007.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	60 000 000
		fra kr 7 919 700 000 til kr 7 979 700 000	

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 23. oktober 2008

Karin Andersen
leder

Eva Kristin Hansen
ordfører

